

פרוטוקול מס' 34

ישיבת ועדת העבודה
יום ה' ט' בסיון תשל"ד - 30.5.74
שעה 8.30 בבוקר

ג כ ח ו :

חברי הוועדה: ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ד
י. ארידור
מ. גז
ל. דיציאן
י. יודין
מ. כהן
א. סויאל
א. לבנבראון
ח. שמעוני
מ. ורטמן

מוזמנים: מר י. ברק
מר א. מייבום
מר ד. גולן } נציגי משרד העבודה

גב' ח. פנחסוביץ - משרד המשפטים

מזכיר הוועדה: י. שומרון
רשמה: לאה צ'סנר

סדר-היום: חוק לתיקון פקודת הבטיחות בעבודה, תשל"ד-1973
(המסך הדיון)

2/.

773.

(מקבל ביום 3.6.74)

היו"ר ש. ארבלי: פותחת את הישיבה.

אנחנו למעשה גמרנו את הקריאה הראשונה בחוק לתיקון פקודת הבטיחות, אבל ביקשנו שבסוף האחרון - סעיף 46 - תבוקר את האפשרות לפרט את אותם הסעיפים אשר מחייבים תיקונים מבחינה דקדוקית, בהתאם לתיקונים שנתקבלו בוועדה.

י. ברק: בדקנו את הדבר ומתכנן שאי-אפשר לעשות זאת. קודם-כל מבחינה משפטית זה בסדר, וזה רק יסובל את הנוסח, כי במקום שכתוב "תעודה" נצטרך לנקוב סין נקבה, וכאשר כתוב תזכיר - סין זכר. זה איננו תיקון מהותי. אם זה היה משנה את ההוראה היה צריך להחליף, כדי שיהיה ברור, אבל פה זה רק טונח טכני.

היו"ר ש. ארבלי: נעסוק באותם הסעיפים שבהם היו שינויים ונאשר אותם. חלק מהסעיפים אושרו בישיבה הקודמת. לפני חברי הוועדה הצעת הנוסח כפי שאושר בוועדה.

סעיף 1 (1) - אין שינוי.

סעיף 1 (2)

י. ברק: בעמדות השינוי ~~היו~~ בסעיף 4, סוכם על דעת הוועדה שאנחנו נמחוק את המלים: "חצרים לשכירות כוח" בכל מקום שזה מופיע.

סעיף 1 (2) - א ו ש ר

סעיף 1 (3) - (4) - אין שינוי.

סעיף 2 (1) - (2)

י. ברק: כאן היתה טעות דפוס ובשתי הפסקאות במקום המלה "סועבדים" תבוא המלה "עובדים".

א ו ש ר

סעיף 3 (1)-(2)-(3)-(4) - אין שינוי.

י. ברק: בפסקא 5 היתה דרישה מצד נציגי ההסתדרות, שאנחנו לא נגיד: "לרבות חדר אוכל" - אלא: "חדר טובל, חדר מנוחה או חצרים אחרים המיועדים לרווחת העובדים במפעל...". וזה אומר שיכולים להיות גם דברים אחרים ולא רק חדר אוכל.

היתה שאלה מה פירוש המלים: או בגידורם או מסביב להם - לא היה ויכוח על המטרה, הכוונה היתה שזה צריך להיות משהו בסמוך למקום העבודה. למרות שחיפשנו לא מצאנו מלה אחרת.

מ. כהן: אפשר לכתוב: צמודים, או בסמוך להם.

י. ברק: זה לא טוב, כי מדובר על חדר אוכל שהוא מחוץ למפעל, ואנחנו רוצים לפקח גם שם. המושג "בסמוך" מגביל, בו בזמן ש"מסביב" זה מושג רחב יותר.

היו"ר ש. ארבלי: כלומר, במידה ויתווספו שרותי רווחה אחרים גם הם יהיו כלולים בזה.

מ. כהן: "חצרים" זה מושג חדש?

י. ברק: לא, זה לקוח מחוקים מנדאטוריים, וזה תרגום המלה - - - - Premises.

סעיף 3 (5) (הוספת פסקאות (13), (14), (15), (16), (17), (18) - א ו ש ר

סעיף 4

י. ברק: כאן הכנסנו שני שינויים. הכוונה היא שאם במקום מסויים אדם רק משכיר מכוונות, כמו נגריה, אי-אפשר להגיד שזה מפעל של אדם שבא לעבוד בנגריה או מסגריה. למרות זאת, לצרכי הפקודה זה מפעל שכל הוראות הפקודה חלות עליו, וזה עקב השינוי שעשינו עם הוצאת המלים: "חצרים לשכירות כוח", ואנחנו מדברים על מקום שבו עובד אדם ברשותו של תופש המקום.

א ו ש ר

סעיף 5 - אין שינוי.

סעיף 6 - עם התיקון אושר בישיבה קודמת.

סעיפים 7 ו-8 - א ו ש ר ו

סעיף 9

היו"ר ש. ארבל: כאן היתה הצעה של חה"כ ארידור והוספנו בסוף סעיף (1) את המלים: "הטעון גידור", אחרי המלים: כל חלק שלהם.

י. ברק: לגבי סעיף (2) אמרנו שהמלה "עובד" כוללת גם עצמאי; המלים: "או העסוק" יימחקו בכל הפקודה. הוא הדין בסעיף 10.

סעיפים 9 ו-10 - א ו ש ר ו

סעיף 11

י. ברק: כאן הוספנו את המלים: "בלי לגרוע מכלליות הוראה זו".

היו"ר ש. ארבל: אזלי רשום שהצענו לכתוב כאן "לרבות", וצריך להוסיף "חצרים או מפעל".

י. ברק: זה לא משנה, כי ההגדרה שהוספנו היא הוראה כללית שיכולה לכלול גם דברים אחרים. אם אנחנו מפרטים חלק מזה יש לזה אותה משמעות. כל הפקודה מדברת על חצרים או מפעל.

מ. כהן: אבל מפרטים כאן חרדי עבודה ומקומות אחרים, כמו חרדי מעבר או מדרגות. יכולים לדבר על זה באופן כולל. חצר זה מקום עבודה. זה היה תיקון של חה"כ ארידור שנתקבל.

י. ברק: חצר זה לא חצרים. לועתי ביותר להוסיף את המלים "חצרים או מפעל", כי כל הפקודה חלה רק על מפעל וחצרים של מפעל. השאלה מתעוררת גם לגבי מקום אחר במפעל לא רק חצר. מבחינה משפטית זה רק מזיק.

ת. פנחסוביץ: סעיף 11 של פקודת הבטיחות בעבודה מדבר על התחולה על מפעלים, ובהגדרה של מפעל בסעיף 2 ו-3 ברור אין צורך לחזור על זה כל פעם.

היו"ר ש. ארבל: אני מבקשת שתקראו את הפרוטוקול מס' 23 מיום 30.4 ותראו מה היתה הצעת חה"כ ארידור, ומה הוא רצה.

י. ברק: אני מניח שהוא רצה להיות בטוח שזה יהיה במפעל.

היו"ר ש. ארבל: אם סוכם בישיבה אחת שכך יהיה, אי-אפשר בישיבה שניה לבטל את זה. אני יכולה להבין אם מבקשים להשאיר לשיקול-דעת; אני רואה שגם בסעיף 9 הציע חה"כ ארידור להוסיף:

היו"ר ש. ארבל:

"לפני השלמת בנייתם" במידה וזה טעון גידור, ואתם הוספתם רק את המלים: טעון גידור. זה לא בהתאם לפרוטוקול.

ת. פנחסוביץ: תמיד אפשר לבקש לחזור לסעיף כדי למנוע הכנסת דבר בלתי-הגיוני. לגבי סעיף 9 הוחלט להשאיר אותו פתוח ולהביא נוסח חדש.

היו"ר ש. ארבל: לא התייחסתם לזה. אני מבקשת שתעברו על הפרוטוקול ותתחשבו בהצעות חברי הוועדה.

י. ברק: יש לזה כיסוי במלים כאמור בפסקאות (1) עד (6). בקשר להצעת הה"כ ארידור אני מציע לקרוא עוד פעם את סעיף 37 לפקודה.

היו"ר ש. ארבל: השאלה הייתה איך בכל-זאת לתת ביטוי לדבר זה גם במקרה של הרחבת ספעל או הקמת אגף כזה או אחר.

י. ברק: הצעת הה"כ ארידור לא מתייחסת לזה, הוא רוצה להבטיח שהחובה תהיה רק לגבי אותם חלקים שלפי סעיפים (1) עד (6) היו טעונים גידור. אם אנחנו כותבים: האמור בסעיף 1 עד 6, כללנו בזה את הצעת הה"כ ארידור. אם רוצים אפשר להוסיף: כל חלק שלהם הטעון גידור. לדעתי אין צורך בזה.

היו"ר ש. ארבל: הה"כ ארידור התכוון לגידור לפני השלמת בנייתם.

י. ברק: אי-אפשר לגדור ספעל או מכונה לפני שהושלמה בנייתם.

היו"ר ש. ארבל: אני חוזרת ומבקשת שתביאו נוסח בהתאם למה שאמרו חברי הוועדה.

ת. פנחסוביץ: מר ברק לא היה באותה ישיבה, מר אהרונוסון ביקש לבדוק את הדבר, כי הוא לא יכול היה לתת תשובה במקום. הוא קיבל את ההתייחסות לסעיפים 1 עד 6. הה"כ ארידור הציע למחוק זה, כי לדעתי זה גורע. זו הייתה הצעה של הה"כ ארידור שנתקבלה על-ידי הממשלה. בהמשך נדונה השאלה מה פירוש, בהסכם עמו, ולכן אין הציון להשאיר זאת.

היו"ר ש. ארבל: בקשר לפרוטוקול מס' 23 מה-30.4 אני מבקשת לחזור לסעיף 4. הה"כ ארידור אמר שאין צורך להגיד גם חברי הכנסת היו בדעה שצריך להשאיר את שני הדברים.

ת. פנחסוביץ: נראה לנו שאם יש הסכם יש גם רשות. אין צורך לומר זאת פעמיים.

היו"ר ש. ארבל: אני הצעתי לה"כ ארידור לא לעמוד על הצעתו והחלטנו להשאיר את שני הדברים: גם רשות וגם הסכם.

ת. פנחסוביץ: הצעתו של הה"כ ארידור הייתה הגיונית ותקבלה על-ידי הממשלה, כי בזמנו הוצע לא לכתוב דברים מיותרים.

י. ברק: אני פעלתי לפי האינפורמציה שנמסדה לי. אני מצטער, אם היו ר עומדת על זה נשאיר את שני הדברים.

היו"ר ש. ארבל: בסעיף 9 הצעתו של הה"כ ארידור הייתה להוסיף אחרי המלים: כל חלק שלהם את המלים: במידה וזה טעון גידור לפי פסקאות 1 עד 6, כלומר, לפני השלמת בנייתם או הרצתם.

י. ברק: לפי דעתי החלק הראשון מיותר. עם זאת אפשר לכתוב: כל חלק הטעון גידור בהתאם לפסקאות 1 עד 6.

לגבי החלק השני, איך אפשר לגדור דבר שבונים אותו? מכונת אפשר לגדור אחרי שמתחילים להפעיל אותה. גם הרצה עושים אחרי שבנו לבנות את המכונה, ואז אפשר לגדור אותה.

היו"ר ש. ארבלי:

אנחנו חוזרים למעיף 11, שקודם היה סעיף 10. בישיבה הקודמת נתקבל הסעיף הזה עקרונית, אבל הוסכם שיש להרחיב אותו ברוח הצעתו של חה"כ ארידור.

י. ברק: במקום "לרבות" כתבנו "מבלי לגרוע", כי משרד המשפטים מצא שזה יותר נכון מבחינת השפה העברית.

סעיף 11 - א ו ש ד

סעיפים 12 - 13 - 14

היו"ר ש. ארבלי: כאן הצענו שינויים רציניים בקשר לשימוש ולכדיקת מעליות.

י. ברק: אני מבין שלגבי סעיף 12 (הוספת סעיף 59א) לא היו הערות. חברי הוועדה התייחסו בעיקר לסעיפים 13 ו-14 בקשר לבדיקה תקופתית ואיסור הפעלה. אלה שני סעיפים שאנחנו הוספנו לאור הערות חברי הוועדה, לעומת ההצעה בחוברת הכחולה. אני מבקש לקרוא את סעיף 60 בפקודה.

י. יודין: מה פירוש: "תוך ששת החודשים שקדמו לשימוש".

י. ברק: פירושו המעשי הוא שכל ששה חודשים צריכה להיערך בדיקת המעלית, וצריכה להיות תעודה שתוך ששת החודשים לפני הפעלת המעלית היתה בדיקה.

א. לבנבראון: אני מציע לקבוע מועד קבוע של 3 חודשים.

ס. כהן: על מי מוטלת החובה של בדיקת המעלית?

י. ברק: על בעל המפעל, והוא הדין גם בבית הפרטי. צריך לזכור שכל בדיקה כזאת עולה בכסף.

הזו"ר ש. ארבלי: קודם לא היה המועד של 6 חודשים, זאת אתם הוספתם?

א. מיינרם: זה ישנו בסעיף 194 של הפקודה מתקופת המנדאט.

י. ברק: הוויכוח בוועדה היה מה קורה אם לא בודקים, כי לא קבעו כאן סנקציות. לכן קבענו שאסור להשתמש במעלית אם לא הוכח שהיא נבדקה כל ששה חודשים.

ד. גולן: הכנסנו את זה, כי בנוסח הראשון נאמר שאין להשתמש במעלית אלא אם נבדקה, וחברי הוועדה ביקשו להשתמש באותו נוסח גם לגבי הבדיקה התקופתית.

י. יודין: אני מבין את הכוונה ומצטרף אליה, כי אי-אפשר לדרוש יותר מזה, אבל אולי צריך לכתוב: תוך ששה חודשים שקדמו לתאריך האחרון של השימוש במעלית.

י. ברק: אם אתה מכניס תאריך של השימוש, זה כאילו תאריך מסויים. זה יכול להיות כל יום בשנה.

ת. פנחסוביץ: אני מבינה שהכוונה היא שהבדיקה התקופתית תהיה מוצמדת לתאריך ולא רק לשימוש. אדבר עם הנסח ~~הנ"ל~~ אם אפשר לנסח זאת כך.

היו"ר ש. ארבלי: אנחנו רצינו שיהיה סעיף, שהמעלית לא תוכנס לשימוש, אם אין אישור על תקינותה.

י. יודין: צריך להכניס משפט בדבר יעילותו של מנגנון האזעקה שבמעליות. שמעתי על כמה מקרים שבהם כפתור האזעקה שבמעלית לא היה מחובר לשום מקום ואי-אפשר היה להזעיק עזרה.

י. ברק: בסעיף 21 קבענו שאחרי סעיף 119 של הפקודה יבוא סעיף נוסף על תסקירים בקשר לבדיקת המעליות. ריכזנו את כל עניני הבדיקות בסעיף אחד, שבו מדובר על בודק סופסוף שצריך להגיש תסקירים לתופש המפעל והעתק למפקח העבודה האזורי. בתקנות שנקבעו על-ידי משרד העבודה יש הרבה מאד פרטים ביחס לבדיקה. אני מציע לא להכנס כאן לפרטים, כי אם נדבר כאן על מנגנון האזעקה, זה לא אוסר כלום לגבי חוזק הכבלים וכו'.

י. יודין: אני התכוונתי לפרט טכני קבוע שצריך להכלל בספציפיקציות, שמנגנון האזעקה צריך להיות מחובר לאיזה מקום שבמקרה הצורך צריך להגיש עזרה. קורה שלוחצים על כפתור האזעקה במעלית אבל אין תשובה של עזרה, וזה צריך להיות מסודר.

א. מייבום: יש תקן קבוע למעליות.

י. ברק: יש שתי אפשרויות: אפשר לומר שאסור להפעיל מעלית אלא אם יש באיזה מקום אדם שמחכה לתפעול. הכנסת סעיף 60א עונה לבעיה אחרת שהתעוררה בוועדה. נניח שנעשתה בדיקה ונמצא פגם, אנחנו אומרים שאסור להפעיל אותה.

הי"ר ש. ארבל: אבל לא דיברנו על פגם במעלית שעלול לגרום לחבלת גוף, אלא מציאת כל פגם אוסר שימוש במעלית. אמרנו באופן כללי שאין להשתמש במעלית אם אין אישור על תקינותה. אתם מסייגים את זה רק למקרה שזה עלול לגרום לחבלת גוף.

מ. כהן: אם אין חשמל במעלית זה גם כן פגם, אם כי אינו עלול לגרום לחבלת גוף.

י. ברק: כל ליקוי שמתגלה אוסר את השימוש במעלית. הבדיקות צריכות לעזור לאנשים לאיות, לא לעזור את החיים.

א. מייבום: אנחנו מדברים על תקופה שבה הוקמו בתים ומפעלים רבי קומות. אם למשל המאוורר בקיץ לא פועל, בכל זאת אפשר להשתמש במעלית, וזה יותר טוב מאשר לטפס 10 או 18 קומות ברגל. אי-אפשר על כל פגם קטן, כמו חוסר חשמל או מאוורר מקולקל, לאסור שימוש במעלית.

הי"ר ש. ארבל: אותי התיקון הזה אינו מספק. אמרנו כללית שאם המעלית אינה תקינה אי-אפשר להשתמש בה. אם חברי הוועדה מסתפקים בתיקון הזה, איני מתנגדת.

י. ברק: מה פירוש הדבר כללית אין להשתמש במעלית שנמצא בה פגם - ואנחנו צריכים לנסח זאת.

ת. פנחסוביץ: דובר בוועדה על-כך שהפגם יש בו סכנה.

י. יודין: איני יודע מה זה חבלת גוף. אם המאוורר במעלית אינו פועל בקיץ ואדם מתעלף זו חבלת גוף? אני מציע לכתוב: אם נמצא שהמעלית אינה תקינה אין להפעיל אותה.

י. ברק: צריך לפרט למה כוונה במעלית תקינה.

ח. שמעוני: זה שעורך את התסקיר יקבע את ההמלצה אם המעלית תקינה או לא. נניח שבתסקיר יירשמו כל-מיני פגמים שאינם פוסלים את השימוש במעלית, אז צריך לציין שישנם פגמים שדורשים תיקון, אבל אינם פוסלים את השימוש. רק המומחה יכול לקבוע באיזו מידה הפגמים עלולים לגרום לחבלת גוף.

הי"ר ש. ארבל: לזה התכוונו.

י. ברק: אני מסכים לזה, אבל איני רוצה להשאיר את זה פתוח, ואני רוצה לתת הנחייה לבודק. זה דבר מאד דציני. אם נמצא פגם במעלית שעלול לגרום לחבלת גוף מוכרחים לכתוב שאסור להשתמש במעלית. זה הרבה יותר מבטיח מבחינה ציבורית.

ח. שמעוני: אם על הבודק חלה חובה להמליץ על השימוש במעלית או לאסור, או יקח בחשבון גודמים של חבלת גוף.

מ. כהן: בודקים את המעלית פעם ב-6 חודשים כדי להבטיח שהכל אינו עלול לגרום לחבלת גוף. בדיקת המעלית פעם ב-6 חודשים באה להבטיח שהכל יהיה תקין.

ה. שמעוני: צריך להבטיח שהבודק יכלול המלצות בתסקיר שלו, והוא יהיה מוסמך לקבוע איזה פגמים פוסלים את השימוש במעלית, ומתי אינה ראויה לשימוש.

היו"ר ש. ארבל: אתה מטיל את האחריות על הבודק.

י. ברק: מנחנו רוצים שהאחריות תהיה על התופש, ומנחנו רוצים שכאן יהיה שיקול אובייקטיבי. אם הבודק כתב בתסקיר שהוא מצא כבל שחוק, והוא לא כתב המלצה, מנחנו רוצים שיהיה ברור שהשימוש במעלית אסור בפירוש.

א. מריאל: בכל כלי סיכני יש תקן של בדיקות בדרגות שונות. לגבי מטוסים החוק הוא שבין טיסה לטיסה יש לבדוק את המטוס ואסור להמשיך בטיסה. מכונת יש לבדוק פעם בשנה. מובן שלגבי מעליות דרגת הסיכון היא קטנה יותר. אבל אתם מסייגים זאת בכך דק אם הפגם עלול לגרום לחבלת גוף. מבחינה משפטית זה בסדר, אבל אין פה דרך לקביעה טכנית אם יש ליקויים במעלית. זה צריך להיות כולל: מעלית שיש בה פגם אינה ראויה לשימוש.

י. ברק: איזה פגם?

א. מריאל: לפי מה שיקבע הבודק.

היו"ר ש. ארבל: כוונה של חברי הוועדה ברורה, ועליכם לתרגם זאת ללשון החוק.

ת. פנחסוביץ: הנוסח שלנו מחמיר יותר. הה"כ שמעוני מציע שהבודק יקבע זאת בתסקיר. אם הבודק יאמר שיש סכנה ואין להפעיל את המעלית, ודאי שהיא לא תופעל. מנחנו מוסיפים שאפילו אם הבודק לא אמר, אם יש פגם במעלית היא לא תופעל.

היו"ר ש. ארבל: אני חושבת שאפשר להכניס זאת בסעיף 60 ואין צורך בסעיף 60א' - לא ישתמשו במעלית אלא אם נתקבל אישור על תקינותה.

י. ברק: בעצם אין ויכוח על התוכן, אלא על הנוסח. אתם מסכימים שלא מדובר בפגמים פעוטים, כמו למשל שהחשמל לא דולק או המאוור אינו פועל. המטרה שלנו למנוע סכנה. מנחנו הבנו את כוונת הוועדה, שהסכנה היא לגרימת חבלת גוף, אין סכנה אחרת. הבעיה אינה משפטית, אלא מה מנחנו רוצים לקבוע כאן.

היו"ר ש. ארבל: בשתי ישיבות שהוועדה דנה בחוק זה אמרנו מה מנחנו רוצים. אני חושבת שיש צורך ביועצים משפטיים של הוועדות שידעו לתרגם את כוונת חברי הוועדה לנוסח משפטי.

י. ברק: אפשר לכתוב שאם נמצא פגם במעלית היא לא תופעל עד אשר הפגם יתוקן.

מ. ורטמן: יש שלבים שונים של פגמים. לא מונעים חידוש רשיון לרכב אם מספר הרכב אינה צנוע, אבל מחתמים את בעל הרכב על התחייבות שתוך תקופה קצרה ידאג לצביעת מספר הרכב. יש פגמים שנוגעים ארכה של שבוע לתיקונם. יש פגמים שבגללם אין מאדכיכים את רשיון הרכב. אני הבינתי שאנחנו מתכוונים לתקלה כזאת שאוסרת בתכלית את השימוש במעלית, והיא עלולה לגרום לחבלת גוף.

י. ברק: הביטוי הזה של חבלת גוף מופיע בהדגה סעיפים בחוק הזה. אם אומרים: המעלית אינה ראויה לשימוש זה מושג יותר רחב. איני מתנגד להכניס זאת.

ט. כהן: היום מעליית זה כמו כלי תחבורה שעלול גם להיות מסוכן. איני יודע אם משרד העבודה ערוך לזה, מדוע לא להוציא רשיון שנתי או חצי שנתי למעלית, וכך יהיה הכרח לבדוק את המעלית עם חידוש הרשיון.

ת. פנחסוביץ: אנחנו כעת מנסים לבטל כל-מיני רשיונות כאלה במקומות שהם עוד קיימים. גם לגבי בתי-עסק רוצים להוסיף תנאים שכאם לא יקויימו יבטלו את הרשיון, אבל לא להוסיף רשיונות. משרדי הממשלה לא יעמדו בזה ואי-אפשר את כל המדינה לקיים על רשיונות.

א. מייבום: אפשר לשנות את הנוסח ובמקום פגם העלול לגרום לחבלת גוף, להכניס מעלית שאינה ראויה לשימוש. אי-אפשר להשאיר את שיקול-הדעת לבודקים, כי אלה אנשים פרטיים שעובדים בשביל בעלי המעלית. יכול להיות שיקול-דעת רחב מאד. בודק אחד יפסול מעלית בגלל פגם קטן ושני לא יפסול אותה. אני מזהיר ספסילת השימוש במעלית בגלל פגם קטן אם זה אינו הכרחי, כי זה עלול לגרום יותר רעה לדיירים.

היו"ר ש. ארבל: בכל מקרה יחשדו בבודק. צריך לקבוע גורם אחד שהוא מוסמך ואפשר לתת בו אמון, והוא יהיה מוסמך לקבוע אם המעלית תקינה לשימוש ואם לאו.

י. יודין: צריך לעבור לשיטה שיהיו בודקים מוסמכים, והם צריכים להיות אחדאים לא כלפי המפעל, אלא גם כלפי משרד העבודה. (י. ברק: יש). וזה צריך להיות מוגדר בנהיגות. אם יהיה כתוב שהמעלית צריכה להיות במצב תקין אחרת אינה ראויה להפעלה, זה משאיר בידי בודק מוסמך לקבוע מה אינו תקין. זה פותר את הבעיה.

י. ברק: אני מציע נוסח: נמצא על פי תסקיר כאמור בסעיף 59א' או 60 שהמעלית אינה ראויה לשימוש, לא תופעל עד לתיקונו של הפגם שגדם לכך.

סעיפים 13 - 14 עם התיקון - א ו ש ד ו

היו"ר ש. ארבל: לחה"כ יודין יש הצעה לגבי ענין שאינו כלול בחוק, אבל קשור לסעיף 34.

י. יודין: אני מודה על האפשרות שניתנה לי להעיר בקשר לסעיף שאני מייחס לו חשיבות רבה, מאחר שהמצב בשטח זה אינו תקין.

כוונתי למצב חדרי הנזחיות במפעלים. לרגל עבודתי בוועד הפועל של ההסתדרות הייתי מבקר לעתים קרובות במפעלים וקבצתי לעצמי כלל לבחון את מצב חדרי האוכל, חדרי התרבות, המקלחות וחדרי השרותים. שמעתי הרבה תלונות של ועדי פועלים על המצב בחדרי השרותים. לא היסטתי לומר בדיון במליאת הכנסת, שבמפעלים רבים מדי בעלי המפעל והמנהלים מצאו דרך נוחה לפתור בעיה זו על-ידי-כך שהם קובעים חדרי שרותים נפרדים לעצמם סגורים על מפתח, ולציבור העובדים משאירים חדרי שרותים במצב שהוא למטה מכל ביקורת. איני רואה שמשרד העבודה העדיף את המצב בפני שמעריכים משקיפים רבים מן הצד, ואינו מציע כל שינוי בשטח זה.

כפי שקובעים דברים יותר מפורשים ביחס לסטנדרטים של שרותים אחרים, צריך לקבוע בחוק סטנדרטים קבועים ביחס למקלחות וחדרי השרותים: כמה חדרים לכמה עובדים, איך להבטיח מינימום של נקיון וכו'.

היו"ר ש. ארבל: סעיף 38 קובע שובדים אלה יותקנו בתקנות שהשר רשאי להתקין. השאלה היא האם דברים אלה צריכים לקבוע בתקנות, והאם התקנות הקיימות עונות על הצרכים.

י. יודין: אני חושב שדיון בחוק הזה זה הזדמנות לעודד את הבעיה של התקנות, גם אם משרד העבודה יגיד שהתקנות עונות על הדרישות. אני חושב שהמצב הקיים הוא בלתי-משביע-רצון. לדעתי צריך לפרט זאת בחוק ולא להסתפק בתקנות.

י. יודין:

אני העליתי כאן נקודה עקרונית. אם זה דבר כל-כך חורג אני אציע שהתקנות או החוק יאסרו על קיום חדרי נוחיות נפרדים לצוות הבכיר.

א. מייבום: ישנן תקנות מפורשות בנושא זה, ואני יכול לשלוח אותן לחה"כ יודין. הבעיה אינה בתקנות, אלא בקיומן ובפיקוח על קיום התקנות. לא יכולים יום לנדוק בכל מפעל אם חדרי השרותים נקיים. יכולים לעבור מדי פעם ואם מוצאים שחדרי השרותים אינם נקיים להגיש מספט.

היו"ר ש. ארבל: אני בטוחה שהמפקח שבא לבדוק מקבל את המפתח לחדרי השרותים של המנהלים, ואינו יודע מה מצב חדרי השרותים של העובדים.

י. יודין: הייתי מבקש לדעת מתי היה המספט האחרון שהוגש בגד מפעל בנושא זה?

היו"ר ש. ארבל: בישיבת הוועדה אתמול ביקשנו לקבל דיווח על כל המפעלים שהיו בחמש השנים האחרונות בנושא זה ובאיזה תחומים.

י. יודין: מתשובות נציגי משרד העבודה אני מרשם שלסעיף זה מעולם לא יוחסה חשיבות הראויה. בשבילי זו לא רק בעיה אסתטית, אלא בעיה תברואתית מסודרה ראשונה.

אני מבקש שלישיבה הבאה של הוועדה יביאו לנו אינפורמציה בשני סעיפים: על פעולות המפקח בסעיף זה; התקנות וביצוען בנושא זה.

היו"ר ש. ארבל: אתמול ביקשנו, כי לאחר שהתיקונים האלה יכנסו לתוקפם, שתוך שנה יימסד לנו דיווח על ההתקדמות שחלה בנושא זה וכביצוע התיקונים בחוק שאנחנו מקבלים עכשיו.

ס. ורטמן: אני מחשיב מאוד את מה שאמר חה"כ יודין לגבי הנקיון של חדרי השרותים לא רק במפעלים, אלא בכל מקום במדינה הזאת, כי הנקיון אינו מהמשובחים ביותר. הדבר הקל ביותר זה להתקין תקנות. בזה לא פתרנו את הבעיה, גם בקנסות לא פותרים את הבעיה, כי הפיקוח על ביצוע התקנות אינו יכול להיות טוטאליטרי. לא יכולים להצמיד פקח לכל בית-חרושת שישב ויפקח על הנקיון. כאשר יש דיווח על תאונות עבודה באים נציגי משרד העבודה, אבל לא דואגים למספר מספיק של מפקחים שיעמדו על מידת הבטיחות במפעל. אם יש אביזרי בטיחות מספיקים, הם נשארים גם אחרי צאתו של המפקח. עד כמה שידוע לי יש במקומות העבודה השונים בארץ ועדות בטיחות שמתפקידן לעמוד על ביצוע חוק הבטיחות. אם ועד העובדים או אגודת העובדים יבקשו ממשרד העבודה לבוא ולבקר במפעל, נציג משרד העבודה יבוא ויבדוק את המצב. ~~הייתי רוצה פעם לראות עביתת באתר של המפעלים ולראות את המצב שיש שם.~~

היו"ר ש. ארבל: אני מציעה שהיום קודם-כל נגמור את הדיווח בכל סעיפי החוק, ואחרי זה נדון בנושאים אלה ונראה אם אפשר למצוא לזה ביטוי בחוק.

סעיפים 15, 16, 17, 18, 19 - א ו ש ר ו

סעיף 20 - תיקון סעיף 101

י. ברק: סעיף זה הוספנו לפי בקשת חברי הוועדה. סעיף 101 בפקודה הקיימת דן במבנה ובקיומם של דודי קיטור, מצריכים להיות סמבנה טוב, מחוסר בריא, מחוזק מספיק וללא פגם גלוי. לחברי הוועדה לא היה ברור מה זה ולכן הוספנו: "הכל בהתאם לכללי המקצוע המקובלים בתחום זה".

א. מייבום: לקחנו זאת מהחוק הבינלאומי, שיש בו מושג כולל לגבי כללי הטכניקה וכללי המקצוע.

ס. ורטמן: איני בטוח אם כללי מקצוע כוללים גם כללי חומר.
א. לבנבראון: אולי צריך לכתוב כאן: לפי כללי הטכניקה המקובלים בתחום זה.

היו"ר ש. ארבל: דיברנו על התקן שייקבע על-ידי המפקח.

ת. פנחסוביץ: הדוגמאות של חה"כ ארידור היו, שיש מקומות שבהם יש דודים שמתאימים לתקן אמריקני, אחרים לתקן אירופאי, כי כל ספעל מזמין במיוחד את דודי הקיסור הנחוצים לו. כמה דודי קיסור בכלל עוד צורכים בישראל? לכן אין מקום לקבוע תקן ישראלי, כי זה צריך להיות סותאם.

ס. ורטמן: אם יהיו כללים מקצועיים הכוונה בפירוש לגבי אובייקט.

י. ברק: אפשר לכתוב: כללי המקצוע המקובלים באותו מקצוע.

ת. פנחסוביץ: נתייעץ עם הנסחים לגבי המינוח.

י. יודין: כל תעשייה קובעת לכל סוג תקן מסויים, ולכן כל ספעל יכול להיות אחראי בעד ההחזקה רק בהתאם לכללי התקן. אם מכניסים את ענין המקצוע הדבר כל-כך מופשט, וכל בעל מלאכה יכולה להיות לו תפישה אחרת.

י. ברק: עד כמה שאני זוכר סוכם כאן לכתוב בהתאם לכללי המקצוע. לא דצוי להכניס כאן את ענין התקן, כי אז אנחנו צריכים לבדוק אם כל דוד או חלק ממנו מתאים למטרה שלו. בחוק הקיים היום מדובר על חומר בריא, מבנה טוב וכו'. לפי דעתנו זה מספיק ולא הצענו לשנות זאת. הוועדה ביקשה לדעת מה פירוש הדבר ומי יקבע זאת. הסברנו שבמקצוע זה יש דברים מקובלים. לאט-לאט התגבשו כללים בשטח זה, ולפי כללים אלה אנחנו פועלים. בארצות שונות יש תקנים שונים.

י. יודין: לכל דוד יש תקן משלו וצריך להחזיק אותו בהתאם לתקן.

י. ברק: תקן זה לא החזקה. המדובר על בנייה של דוד. אמרנו בישיבה הקודמת שיש ארצות שאיננו מוכנים לקבל את התקן שלהן. אם נכתוב כאן לפי התקן, זה רק יגביל. לאור מה ששמענו בוועדה הגענו למסקנה שזה יכול לעצור על שאלתכם ולהשיג את המטרה.

י. יודין: אולי אפשר להכניס כאן את מכוון התקנים.

א. מייבוים: דובר על זה פעם, אבל מכוון התקנים כל-כך עמום שזה יקח שנים עד שהוא יגיע לזה. מכוון התקנים מוכן לקחת זאת על עצמו, אבל הסברנו להם את הקשיים.

היו"ר ש. ארבל: אולי נגיד: לפי כללים הנדרשים או המתחייבים באותו מקצוע.

ח. שמעוני: אולי נכניס דרישות ולא כללים.

ת. פנחסוביץ: כללים זה מה שהתגבש.

י. ברק: אני מציע לכתוב: בהתאם לכללים המקובלים במקצוע בתחום זה. זה עונה על הכוונה שלכם.

נ ת ק ב ל
סעיף 21

י. ברק: שמדנו לעצמנו זכות לבדוק אם אמנם צריך לבטל את סעיף (ה) או לא - והגענו למסקנה שצריך לבטל אותו.

סעיף 21 - א ו ש ד

סעיפים 22, 23 - א ו ש ד ו

סעיף 24

הי"ד ש. ארבל: כאן אסרנו שצריך לבדוק אם לכלול את סעיף 104ה'.

י. ברק: זה כלול ב-199 א' ולכן מבטלים זאת שם.

באחד הסעיפים התעוררה שאלה, לאור הערתו של חה"כ ארידור, לגבי בודק דוודים מוסמך או בודק מוסמך. התברר לנו ששני הביטויים האלה נשארו בפקודה. יש בודק מוסמך של מעליות, של עגורנים ושרשראות, או בודק דוודים מוסמך, שהוא קטגוריה בפני עצמה. כיוון שהתברר ששני הביטויים קיימים בחוק אנחנו מוסיף זאת גם כאן.

נ ת ק ב ל

סעיף 25 - א ו ש ד

סעיף 26

י. ברק: תיקון היתה הצעה לגבי סעיף 127 שהשר יתקין תקנות. נתבקשו לבדוק נושא זה, והבעיה היא שהיום אין לנו מספיק חומר להתקנת תקנות כאלה, אין מספיק ידע לא רק אצלנו אלא גם בעולם הרחב.

הי"ד ש. ארבל: עוד כמה שנים בחוצות כדי לצבור מספיק ידע?

י. ברק:

גם לעולם הגדול ודרושות עוד עשרות שנים בשביל להגיע ליהע המספיק. אנחנו מבטיחים לוועדה לפנות לארצות שיש לנו יסוד להניח שאפשר לקבל מהן אינפורמציה, ואנחנו מוכנים להביא בפני הוועדה את תוצאות הפנייה הזאת. ברור שיעברו כמה חדשים עד שנקבל תשובות לפניית שלנו, נביא זאת לכאן ואם יתברר שיש אפשרות להתקין תקנות - נתקין אותן. אם יתברר, לאור החומר שנקבל, שאין אפשרות להתקין תקנות - נסביר מדוע. אפשר לכתוב ששר העבודה חייב להתקין תקנות, אבל אם אין מה להתקין, אין לזה ערך.

הי"ד ש. ארבל: תוך כמה זמן תוכלו להביא לנו חומר?

י. ברק: תוך חצי שנה.

הי"ד ש. ארבל: הוועדה רושמת לפנייה, שתוך חצי שנה מתבקשים נציגי משרד העבודה לדווח לה על סעיף 127 בדבר התקנת תקנות לגבי מיטלטים וקיומם.

סעיף 26 - א ו ש ד

י. ברק:

בהצעה הלבנה שלפניכם חסר סעיף 27 המתייחס לסעיף 154, שגודן בישיבה הקודמת. אנחנו שקלנו דבר זה ואני רוצה לשתף אתכם בהתלבטויות שלנו בעניין זה, כי אנחנו מאד חוששים מפני זה. מהישיבה אתמול עוד לא היה לנו מספיק זמן כדי לבדוק את כל ההשלכות שיש לדבר זה על התעשייה. אנחנו חוששים שדבר זה עלול לשנות ולגרום קשיים מבחינת משק המדינה. אילו היה לנו יותר זמן ייתכן שהיינו יכולים להביא תשובה יותר ברורה.

הבעיה היא, שהפקודה משתמשת בביטוי הזה של אמצעים מעשיים. זה דבר מאד מעשי ומקובל. אם אתם בודעה שצריך לשנות זאת, השינוי היחיד שיכול להיות, שמקום מעשיים נכתוב דרושים. אנחנו חוששים מפני זה. היום אנחנו יודעים בדיוק מה אנחנו רוצים, יש אמצעים מקובלים ואלה אמצעים מעשיים, כלומר, מה שמעשי לעשות. מה שדרוש, פירושו של דבר מוחלט, אבסולוטי. אנחנו יודעים שגם לפי הנוסח הקיים אנחנו יכולים לדרוש במפעלים לתקן ליקויים ופועלים לפי זה.

כדי לענות לכם בצורה אחראית, כפי שאנחנו רוצים, אם באמת אפשר להמליץ על זה או לא, זה דבר שמחייב אותנו לבדיקה הרבה יותר יסודית ממה שהספקנו לעשות מאז אתמול. אנחנו משאירים זאת לשיקול דעתכם.

היו"ר ש. ארבל: אני מציעה לכתוב: על האמצעים הדרושים; תבדוק דבר זה במשך שנה-שנתיים, ואם תראו שזה מכביד, נתקן זאת.

י. ברק: אי-אפשר יהיה להחזיר זאת.

י. ארידור: המסמעות של שינוי זה שנוצרת עבירה פלילית, וגם אחראיות לבזיקין. שיקול הדעת אם להגיש משפט או לא להגיש משפט באופן כזה, הוא בידי מר ברק. אם מר ברק יראה שאמנם היה דבר חמור, ולסרות שהיתה עבירה פלילית, המפעל לא יכול היה לעמוד בזה, הוא לא יגיש משפט. תשאר רק התביעה האזרחית. המפעל חייב לבטח את עצמו מפני כל הדברים האלה. אם לא, תהיה עילה לתבוע את המפעל על הפרת הוראה של החוק הזה. המפעל יבטח והנפגע יקבל פיצויים.

י. ברק: לא הנימוק שלך הוא הקובע, אם יש הוראה בחוק ויש עבירה אנחנו חייבים להגיש משפט. סוכם אתמול שעל זה יהיה דיון מיוחד.

היו"ר ש. ארבל: הסיכום אתמול היה שיהיה סעיף 27 לתיקון סעיף 154, שבמקום המלה מעשיים תבוא המלה הדרושים.

סעיף 27 לתיקון סעיף 154 - נתקבל

סעיפים 28 - 29 - א ו ש ר ו

סעיף 30

י. ארידור: הכוונה היא שבכל מפעל צריך שיהיה מקום מיוחד לאכילה.

היו"ר ש. ארבל: זה דבר אחר. בסעיף שלש בחוק דובר על חדר האוכל; כאן מדובר על מקרה שאסור באותו מקום לאכול.

סעיף 30 - א ו ש ר ו

סעיפים 31 (1); (2) - 32, 33 - א ו ש ר ו

סעיף 34

י. ברק: כאן יש נוסח חדש, כי נתבקשנו להחיל חוק זה גם על מוסדות חינוך. שקלנו דבר זה והגענו למסקנה, שאין אפשרות בשלב זה להחיל זאת על מוסדות חינוך אחרים. זה היקף כל-כך גדול שאינו ניתן לביצוע בשלב זה. בינתיים מחילש הוראות פקודה זו על מוסדות לחינוך מקצועי.

היו"ר ש. ארבל: יש הבדל בין חינוך מקצועי או הכשרה מקצועית.

י. ברק: הכשרה מקצועית זה במסגרת משרד העבודה בכלל. אם יש ספק, שר העבודה יכול להורות למחלקת הפיקוח לפקח על כך. אנחנו השארנו את זה ללא תיקון, כי לפי דעתנו מוסד לחינוך מקצועי כולל הכל. יש מקומות שרוצים השתלמות מקצועית ודברים אחרים. לפי דעתנו המושג מוסד לחינוך כולל הכל. אנחנו מוכנים להוסיף כאן: מוסדות חינוך חקלאי, ימי או מקצועי.

מ. כהן: פקודה זו חלה על בתי-ספר מקצועיים, אבל זה נתון במסגרת התקנות שהשר יתקין. למה שהפקודה לא תחול במישרין על בתי-ספר מקצועיים בלי להשאיר זאת לתקנות של השר?

י. ברק:

פה אנחנו קובעים גם באיזו צורה זה חל.

י. ארידור:

הבעיה היא לגבי בתי-ספר מקצועיים, כי ביחס לילדים הסכנה של תאונות היא יותר גדולה. אם חושבים שחלקים מסויימים של הפקודה לא צריכים לחול, יכולים לבוא ולהגיד איזה חלקים של הפקודה כן יחולו. אבל אם אומרים שבעיה זו תיפתר בתקנות - לא פותרים כלום. צריך לפתור בעיה זו בחוק ואפשר תוך שבוע ימים להחליט איזה פרק חל ואיזה לא. ואני מבקש שיביאו לנו הצעה בענין זה תוך שבוע ימים.

לגבי התקנות אני מבקש שהן תובאנה לאישורה של ועדת העבודה של הכנסת. (י. ברק: זה ענין טכני). אנחנו עוסקים בתיקון החוק הזה למרות שזה ענין טכני. יכול להיות שיהיו חילוקי-דעות; ייתכן שנרצה כאן בוועדה להרחיב את התחולה. איני מקבל שהתקנות יותקנו על-ידי שר העבודה בהתייעצות שר החינוך והתדנות במקרה זה.

ת. פנחסוביץ:

המדובר בבתי-ספר לכן ההתייעצות עם שר החינוך.

י. ברק:

אני מוכן שהתקנות יובאו לאישורה של ועדה זו.

י. ארידור:

אני חושב שזה נאה לחייב שר אחד להתייעץ עם שר אחר לגבי תקנות.

ט. ורטמן:

זה ישנו גם בחוקים אחרים. אני חושב שנחטא לאמת אם לא נחיל את החוק על סדנאות ובתי-ספר מקצועיים. זו דוגמה קלאסית כיצד להרביל את הציבור לא להתייחס לחוקי בטיחות. לחוקים יש ערך כאשר חלק גדול של הציבור שומר עליהם. אם רוב הציבור לא ישמור על חוקי בטיחות קשה יהיה להתגבר על התקלות. אם 90% מנוסעי האוטובוסים זורקים פסולת - שום חוק לא יעזור.

אנחנו רוצים להרביל מאות אלפי נערים ונערות, שמחד יכנסו למעל העבודה, לחוקי בטיחות והתנהגות. עליהם לדעת לא רק אין לעבוד, אלא אין לשמור על נקיין ותדנות הבטיחות. השאלה היא שישנם מוסדות שלא יהיו מסוגלים לבצע זאת מיד.

י. ברק:

לגבי אלה שכבר כלולים בחוק אפשר לבצע זאת, אין שום בעיה. צריך לבדוק באיזו צורה להפעיל את הוראות הפקודה במקרה זה, כולן או מקצתן.

י. ארידור:

תחליטו תוך שבוע על מי אתם רוצים להחיל את זה ועל מי לא.

י. ברק:

מה ההבדל אם נחליט תוך שבוע או נביא זאת בתקנות לאישור הוועדה?

י. ארידור:

זה צריך להיות בחוק.

ט. ורטמן:

אני מציע לכתוב שהשר יתקין תקנות בהתייעצות עם שר החינוך והתדנות, ובאישור ועדת העבודה של הכנסת. להוציא את המלים: כולן או מקצתן.

י. ארידור:

אז כל החוק יחול, ויכול להיות שיש חלק שזה לא צריך לחול. אם רוצים שמהו לא יחול מיד אפשר להגיד שמעייפים מסויימים יכנסו לתוקפם מהיום שהשר יקבע באישור הוועדה. אבל כיוון שצריך לדון על זה עם המומחה שמתמצא בזה, נבקש שיביאו לנו הצעה; ובדון בזה בעוד שבוע.

י. יודין:

אני בעד זה שהסעיף יופיע בחוק ולא בתקנות, ואני מצטרף להנמקה של חה"כ ורטמן.

הי"ר ש. ארבל:

אתמול היתה דעה שהחוק צריך לחול על כל מוסדות החינוך, אבל היתה סברה שלא ניתן לעשות זאת בבת-אחת, ועל-כן יש לעשות זאת בשלבים. אולי ניתן לומר שלגבי חלק תחול הפקודה, ולגבי חלק אחר יקבעו בתקנות, במקום להגיד איזה פרק יחול ואיזה לא.

י. ארידור: נכון שצריך לבדוק את הפרקים, ואחרי הבדיקה נשאר זאת כחלק מהחוק, אבל יכולים להגיד שיש צורך בתקופת ביניים. אז נכתוב שהשר יקבע בתקנות מתי להפעיל זאת.

י. ברק: אני רואה הבדל גדול אם זה יהיה בתקנות או בחוק.

היו"ר ש. ארבל: יש הבדל, אם רוצים להחיל את הפקודה על מוסדות חינוך זה צריך להיות בחוק ולא בתקנות.

י. ברק: אז לא נוכל לסיים את הדיון בחוק בישיבה זו. איני יודע אם נוכל לגמור זאת תוך שבוע או שבועיים, בזרק לעוד זמן מה.

יש כאן בעיה אחרת לגבי השאלה שהעלה כאן ח"כ ארידור. אנחנו מוכנים שזה יהיה בחוק, אז צריך להיות סעיף שאת לוח הזמנים נוכל לקבוע בתקנות.

היו"ר ש. ארבל: באישור ועדת העבודה, ואז נוכל לקבוע בחוק איזה חלק מהפקודה חל ואיזה לא. אז תהיה הסמכה לשר באישור ועדת העבודה, לקבוע לוח זמנים של הפעלת הפקודה.

ח. שמעוני: אני מציע להשאיר סעיף זה כמו שהוא עם המלים: כולן או מקצתן לגבי בתי-ספר כלליים, והשר יכול להתייעץ.

י. ברק: אני מציע להיות עקביים לגבי מה שהוועדה רוצה. תנו לנו קודם-כל אפשרות לבצע חלק זה לגבי בתי-ספר מקצועיים, ובמוסדות לחינוך חקלאי וימי. בתי-ספר עיוניים זו סוגיה אחרת לגמרי, והיא סוגיה קשה מאד. הממשלה מבקשת להשאיר דבר זה בשלב זה כפי שהוא, כי זה היקף עצום. אל תוסיפו סעיפים בחוק שלא ניתן יהיה לבצע אותם.

ח. שמעוני: זה לא יהיה בחוק, זה יהיה בתוך לשיקול דעתו של שר העבודה ושר החינוך והתרבות.

י. ברק: אם כתוב שאפשר להתקין תקנות, שר העבודה יהיה במצב קשה מאד אם הוא לא יתקין תקנות. לשם מה זה דרוש? אני מקבל את ההצעה שמה שקבענו לגבי חינוך חקלאי או הכשרה מקצועית נמצא לזה סעיף בחוק, עם הסמכה לשר לקבוע לוח זמנים בתקנות, כפי שדובר קודם.

לגבי בתי-ספר עיוניים עוד נבוא בדברים עם ועדת העבודה. עוד נצטרך לטפל בזה ונדרווח על-כך. ודאי יהיה גם יום בנושא זה.

ח. שמעוני: באלפי בתי-הספר העיוניים יש עכשיו מעבדות.

היו"ר ש. ארבל: נחזור לדון בסעיף 34 בישיבה נוספת.

סעיף 34 - נשאר פתוח

סעיף 35

י. ברק: כאן יש בעיה של רופא מסלתי, ובהזדמנות זו הכנסנו עוד תיקון. היום כל רופא הוא מוסמך ועל-כן אנחנו מבטלים את המלה מוסמך, כי מדובר על רופא. בסעיף (ב) אנחנו מבטלים את המלה "מסלתי". כאן מאפשרים לרופא לבוא ולבדוק את המצב הסניטרי, אנחנו רוצים להרחיב זאת בכלל, שאפשר לקרוא לרופא לשם ייעוץ בכל נושא הקשור לענינים רפואיים.

היו"ר ש. ארבל: זה ברוח הדברים בישיבה אתמול. אני מקבלת את התיקון.

י. יודין: אני מצטרף לתיקון בסעיף 35, אבל דומני ששרד העבודה פסח כאן על סעיף ז' של סעיף 188 בפקודה, ואני רוצה להתייחס אליו.

י. יודין:

ברצוני לבקש את יו"ד הוועדה, או לקיים בוועדה זו דיון מיוחד בקשר לבטיחות באניות, שזה עולם בפני עצמו והפרובלמטיקה שלו אינה מתקשרת בדיוק עם מה שידוע לנו. ואני מבקש להזמין לבירור כזה אנשי מקצוע בשטח זה. אם היו"ד חושבת שאין זה הזמן המתאים, אני מבקש לקבל אינפורמציה בנושא זה.

היו"ר ש. ארבל: ייתכן שיש מקום לקיים דיון בנושא זה, ולהזמין אנשי ספנות ואנשים שעוסקים בנושא הבטיחות באניות, וייתכן שגם שם יש דברים שצריך להבטיח בפקודת הבטיחות בעבודה - אם הוועדה לא תתנגד לזה נעשה זאת, אבל לא עכשיו.

סעיף 35 - א ו ש ר

סעיף 36

י. ברק: פה יש כמה תיקונים בהתחשב עם מה שסוכם בוועדה אתמול. בסעיף (ו) הוספנו את המלים: לאחר שהנדיע על כך לתופש או שלוחו.

לגבי סעיף (ה) חה"כ ארידור שאל מה הדין כאשר תוצאות האנליזה דרושות לאו דוקא לשם תביעה, אלא שבעל המפעל רוצה לקבל את התוצאות, אמרנו שמוכן מאליו שהתוצאות סודיות גם לגבי בעל המפעל, אבל אנחנו מציעים כאן תוספת: "ולא יגלה אותן לאדם שאינו מוסמך לקבלן". אנחנו מוחקים את הענין של התביעה, כי זה לא משנה. מה שחשוב שהפקיד הממשלתי שעושה את האנליזה לא יפרסם ולא יגלה את התוצאות לאדם שאינו מוסמך לקבלן. זה יכול להיות בעל המפעל ויכול להיות הממונה על אותו העובד. אותו עובד שבידין למסור ידיעות אלה, אמור לו לגלות אותן אלא למי שמוסמך לקבל אותן.

אני מציע לקבל תיקון זה, אם כי בוועדה דובר רק על בעל המפעל. מוטב שיהיה תיקון שיהיה ברור מי מוסמך לקבל חומר זה.

סעיף 36 עם התיקון - נתקבל

סעיף 37 - א ו ש ר

סעיף 38

י. ברק: למעשה העובשים יתקנסו לא בתנאי אבל חה"כ ארידור עורך שאלה זו, בקשר למה שנאמר בסעיף 225 של הפקודה. הכוונה היא, שאם ישנה עבירה יש כמובן אחריות לתביעת נזיקין אזרחית, אבל נוסף לתביעה זו, זה בא לומר שאם יש עבירה פלילית אחרת, אפשר להאשים את האשם לפי העבירה ההיא. כלומר, יש אפשרות להאשים אותו גם לפי עבירה שקיימת בחוק אחר.

חה"כ ארידור שאל למה דוקא במקרה זה, כאשר המחדל גרם לחבלת גוף או למותו של איש, אם ישנה עבירה בחוק אחר, למה לא להעביר לפי החוק ההוא. כאן זה חוק טכני, אם יש חוק פלילי אחר, הרי ישנה אפשרות כזאת.

קיבלנו הערה זו ואנחנו מציעים למחוק מלים אלה, ולהוסיף בסיפא: אין בהוראות סעיף זה לגרוע מאחריות לפי סעיף אחר.

סעיף 38 - נתקבל

סעיפים 39, 40, 41 - א ו ש ר

סעיף 42

י. ברק: כאן יש תיקון, הפרדנו בין עריכת תסקיר כוזב או תסקיר לקוי, וקביעת העונש לגבי שני המקרים.

סעיף 42 - נתקבל

סעיף 43

גם פה הוספנו, לפי בקשת הוועדה, את המלים: השתמשו במפעל שאין לו מימלטים נאותים ומספיקים מדליקה...

י. ברק:

סעיף 43 - נתקבל

סעיפים 44, 45, 46 - א ו ש ד ו

סעיף 47

כאן יש תיקון, והוספנו בסעיף (2) (ב) את המלים: אלא אם הוכיח שלא ידע על העבירה או שנקט בכל האמצעים הסבירים כדי למנועה.

י. ברק:

סעיף 47 - נתקבל

סעיף 48

בסעיף זה תיקנו את גובה הקנס או המאסר לפי בקשת הוועדה.

י. ברק:

סעיף 48 - נתקבל

סעיף 50

כיוון שסעיף 78 (6) בוטל בסעיף 15, צריך למחוק אותו גם בסעיף 50.

ת. פנחסוביץ:

סעיף 50 - נתקבל

לחה"כ דיציאן היתה הסתייגות בקשר לתיקון סעיף 255, סעיף 38.

היו"ר ש. ארבל:

היתה לי הסתייגות בכל אותם הסעיפים שבהם הועלתה תקופת המאסר. אני מציע להשאיר את תקופת המאסר כפי שהיתה בהצעה הראשונה.

ל. דיציאן:

אני מבקש שתנסח את ההסתייגויות כדי שנוכל לצרף אותן.

היו"ר ש. ארבל:

למעשה גמרנו את כל הסעיפים פרט לסעיף 34 בקשר

למוסדות החינוך.

נשאר העניין שהעליתי, שנציגי משרד העבודה הבטיחו להביא לנו את התקנות.

י. יודין:

זה לא שייך לחוק.

היו"ר ש. ארבל:

אם האינפורמציה לא תמקד אותי, אני מציע תיקון לחוק.

י. יודין:

הצעת סעיף 202 במקום "במזיד" להשאיר את המלה "ביודעין" כפי שהוצע בהצעה הראשונה.

ל. דיציאן:

אנחנו ויתרנו על זה.

ת. פנחסוביץ:

אבל אני לא ויתרתי, ואני עומד על התיקון הזה.

ל. דיציאן:

האם לאחר שהוועדה מחליטה ברוב קולות שהיא מוחקת סעיפים אלה, והם אינם קיימים יותר, יכולים להגיש

היו"ר ש. ארבל:

הסתייגות לגביהם?

הוא מתנגד למחיקה, ומציע להשאיר את הסעיפים. זה נכלל בהצעת המחילה ועבר בקריאה הראשונה. הוועדה סעיפים אלה, מותר לחבר הוועדה להסתייג ולבקש להשאיר אותם.

ת. פנחסוביץ:

החליטה שאינה מקבלת אותם.

היו"ר ש. ארבל: נמדדו את הדיון בסעיפי החוק, פרט לסעיף הדין במסודות חינוך. כאשר תביאו לנו הצעת נוסח בהתאם למקשסוכם היום נדון בה, ואז נוכל להביא את החוק לקריאה שניה ושלישית.

חברי הוועדה העלה כמה בקשות, שלפני סיום הדיון ברצוני להעלותן עוד פעם, כדי שנקבל עליהן תשובה.

אנו מבקשים שתעבירו לוועדה דו"ח בקשר לקנסות, עונשים ותביעות ומשפטים שהיו על עפירות שמצאתם לנכון להגיש לגביהן תביעות משפטיות. מה היו התוצאות לגבי הסוגים השונים של העפירות, ומה היו העונשים שהוטלו על העבריינים.

ל. דיציאן: אני מבקש שנקבל את הסטטיסטיקה לפני שהחוק יובא לקריאה שניה ושלישית.

י. ברק: עוד לא נמדדו את הדיון בחוק.

היו"ר ש. ארבל: זה עוד יקח זמן.

מדברים כל הזמן על-כך שהפיקוח על ביצוע הפקודה לבטיחות אינו מספיק ואינו משביע רצון. אני מבקשת להביא לנו מה התקן של המפקחים, והאם התקן הקיים עונה על הצרכים? מה מספר הפקחים הדרוש כדי שהפיקוח יענה על הדרישות.

א. מייבום: מה שדרוש זה דבר גמיש מאד, אין קנה מידה.

היו"ר ש. ארבל: מה שדרוש כדי להקפיד על אותם הכללים שבפקודה.

ל. דיציאן: כדי להקטין עד לפינימום את התאונות.

היו"ר ש. ארבל: בקשר לוועדות הבטיחות. אנחנו רוצים לדעת מה הם הכללים הקיימים לגבי ועדות בטיחות במקום, האם הם כלולים בפקודה או לא. (י. ברק: לא כלול). אולי זה קיים במקום אחר. תשכילו אותנו היכן זה מובטח, והאם בכל אותם המפעלים שבהם יש צורך להקים ועדות בטיחות, אמנם הוקמו ועדות כאלה, בהתאם לתקנות והחוקים.

א. מייבום: אני מציע להזמין לוועדה את מנהל המוסד לבטיחות ולגהות.

י. ברק: אנחנו המזמינים. נדאג לזה.

היו"ר ש. ארבל: אני פונה לנציגי משרד העבודה, ואתם צריכים לדאוג לזה, ולהכין את כל החומר הנדרש.

אותו דבר אמור לגבי סהנדסי בטיחות, האם יש כיסוי מלא לקיום סהנדסי בטיחות במפעלים. לפני מספר חדשים שמענו משרד העבודה שיש בדעתו להנהיג דבר זה, שיהיו סהנדסי בטיחות במפעלים כאלה. האם זה קיים, ואם לא, האם בדעתכם להנהיג זאת ועל פי איזה כללים.

האם עושים את כל הדברים ההכרחיים והחשובים כדי להקטין במידה שניתן, ובמידה שזה תלוי בנו את המסדרים של תאונות עבודה.

נקודה נוספת שאני מבקשת, כי תתנו עליה את הדעת. הסמכויות שיוענקו לוועדות הבטיחות במקום או לנציגים או המפקחים שיש להם הרשות לפעול במסגרת הנושא הזה של הבטיחות והגהות במפעל עצמו.

מה ניתן לעשות כדי לא להרבות במפקחים אלה, שיכולים למלא פונקציה מסויימת, כזאת או אחרת, על פי הצהרת מאות המפקחים, שאינם נמצאים במפעל, אלא באים פעם או פעמיים בשנה. שיהיו מפקחים אשר יכולים לעמוד יותר מקרוב על אותם ליקויים והדברים החסרים שיש לדאוג להם למען להבטיח את בטיחות העובדים במקום.

ל. דיציאון:
 כסטטיסטיקה שתביאו לנו לגבי תאונות עבודה אני מבקש שתפרידו בין ספעלים גדולים לבין ספעלים קטנים שעובדים בהם 2-3 אנשים, כדי שתהיה לנו תמונה יותר ברורה, האם מדובר בהפרות גסות של אמצעי הבטיחות, והאם אלה קורות בתי-סלאכה או בעיקר בספעלים גדולים ומסודרים.

א. מייבום:
 אין לנו אפשרות לפרט, אנחנו יכולים רק לציין את שם הספעל.

י. ברק:
 אם מדובר באינפורמציה וכסטטיסטיקה, זאת אפשר לעשות באחת הישיבות הקרובות.

באשר למצב המשפטי הקיים של ועדות הבטיחות, הסמכויות של המפקחים וכו' - המצב ברור מאד, ואני יכול להסביר זאת כבר עכשיו.

יש צורך להבדיל בין ועדות בטיחות, ובין מה שהוצע כאן על-ידי נציגי ההסתדרות, להעניק סמכות למפקחים ולנציגי הוועד הפועל של ההסתדרות או נציגי מועצות הפועלים; המעורבות של העובדים בייצור ובבטיחות במפעל היא רבה מאד, היום לפי החוק הקיים, ואין שום צורך להוסיף על זה. יתר-על-כן, זה רק גורע ורק יפריע לעבודה תקינה.

מה הוא המצב הקיים? במצב הקיים העובדים במפעל יש להם קשר ישיר והדוק עם כל ענין הבטיחות באמצעות ועדות הבטיחות. לפי החוק הקיים כל מפעל שעובדים בו לפחות 25 אדם, חייבת להיות לו ועדת בטיחות. אנחנו מכינים תיקון לחוק הזה שיוריד את המספר מ-25 ל-20 עובדים, ואפילו במפעלים שיש בהם פחות מ-20 עובדים יהיו חייבים להקים ועדת בטיחות. אם יש איזו סכנה שהיא במפעל נוכל לחייב על פי צו את המעסיק להקים ועדת בטיחות. כבר הגשנו הצעה כזאת לממשלה, ולאחר שהיא תאשר זאת זה יובא לכנסת.

מי הם חברי ועדת הבטיחות? - בוועדה משתתפים נציגים של בעל המפעל, נציגים של העובדים, והסמכויות של ועדת הבטיחות הן רבות מאד. בסעיף 14 של חוק הפיקוח על העבודה סוגדרות גם הזכויות וגם החובות של ועדת הבטיחות. יש גם נאמן הבטיחות, ואסביר מה זה.

אנחנו מכינים הצעת תיקון לחוק, שבישיבות ועדות הבטיחות והגהות תהיה אפשרות לנציגי הסווד לבטיחות ולגהות של משרד העבודה והמפקחים של משרד העבודה להשתתף, אמנם בדעה מיעוצת ולא בזכות הצבעה, והם יוכלו כמובן להביע דעה ולשמוע מה נעשה בשטח זה. כך יהיה לנציגים אלה קשר ישיר ומיידי עם ועדי הבטיחות.

א. לבנבראון:
 אני מבין שאלה ועדות פריטטיות, מה במקרה שיש צורך בהכרעה?

י. ברק:
 אין שאלה של הכרעה, ההחלטה היא פה אחר. אם מתבקשת מעורבות של העובדים במפעל, הרי יש להם תמיד אפשרות: א) להשפיע על מצב הבטיחות במפעל; ב) לבוא בדברים אתנו;

היור' ש. ארבל:
 השאלה אם יש להם סמכות להודיע למפקח על המצב, מבלי שיופיעו כמלשינים.

י. ברק:
 הם יכולים לפנות למפקח, שיש לו סמכות מיוחדת להכריע בכל עזרה שרושה. העובדים חייבים להודיע למפקח. אנחנו קובעים בחוק מה זכויותיהם ומה חובותיהם. על המפקחים מוטלת החובה לבדוק את תנאי הבטיחות במפעל ולהמליץ המלצות. אם הם פעילים הם יכולים לקיים ישיבות כל יומיים.

היור' ש. ארבל:
 אולי צריך לחייב אותם להגיש דו"ח תוך 3 עד 6 חדשים. צריך להיות משהו שיביע אותם לפעול.

י. ברק:
 אף אחד אינו מבקש, גם לא נציגי ההסתדרות, לכתוב בחוק שנציג הוועד הפועל יבקר במפעל כל שבועיים. יש חובה לשלוח העתק הפרוטוקול של ועדת הבטיחות למשרד העבודה.

צריך לחייב את ועדת הבטיחות לדרוש למפקח. זה
מה שאנחנו דורשים, להטיל חובה עליהם.

הי"ר ש. ארבל:

בשביל זה צריך לתקן את החוק, וכפי שאמרתי כבר
הכיננו הצעת תיקון לחוק.

י. ברק:

זה כבר יצא ממשרד העבודה, ויצא בצורת תסקיר
למשרדי הממשלה הנובעים בדבר, ומונח על שלחנה

ת. פנחסוביץ:

של ועדת השרים.

אנו נביא את החוק הזה בפניכם. איני חושב שתהיה
התנגדות מצד משרדי הממשלה. כרגע זה מונח על
שלחן הממשלה, ולכשיאשר נביא את הצעת החוק לכאן.

י. ברק:

האם ההסתדרות קיבלה את התסקיר הזה?

הי"ר ש. ארבל:

כן, מר בן-שמחון קיבל אותו והגיש את הערותיו.

י. ברק:

כל הבעיה של הקשר או המעורבות של העובדים במפעל
זה מוסדר בחוק ארגון הפיקוח על העבודה. אם תרצו להציע הצעות, שם
המקום לעשות זאת. גם ענין מהנדסי הבטיחות במפעל קשור לחוק ההוא.
אני מציע שכל הסוגיה הזאת תידון בזמן הדיון בחוק ההוא.

אני מבקשת שתמציאו לנו בהקדם שאר הדברים שביקשנו.

הי"ר ש. ארבל:

הישיבה נועלה בשעה 12.15